

5  
C22

1940

Mat 1-2.

# ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 22

ASIA:

Lofiassa olevan lahetystöri raportti n:o 1:

Ministeri Wörimes

Budapestina 27/12 1940.

Salainen.

B u d a p e s t i      S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 3033 3/7

Budapesti    S S A    27    P: N Ä    j o u l u    K U U T A    19 40 .

VIITTAUS: .....

P: N Ä      K U U T A    19      P: T T Y      n: o

VIITTAUS:      D. U. M.      /      19

3 / 390 Sal. 8-41.  
9/1-41

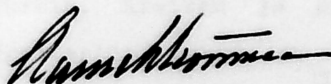
5 C 22

Ulkoasiainministeriö    L L E

ASIA: Raportti no 1, Keskustelu Bulgarian  
ulkoasiainministerin kanssa.

Tämän ohessa lähetän kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle Sofian-lähetystön raportin n:o 1  
Keskustelu Bulgarian ulkoasiainministerin kanssa.

Ministeri:



S o f i a ..... SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 1.

3/390 Pal. S - 41

Budapest ssa 27 p:nä joulukuuta 1940. 9/1-41

Asia: Keskustelu Bulgarian ulko-  
asiainministerin kanssa.

5 C22

Joulukuun 14 päivänä kävin ensi käynnillä ulkoasiainministeri Popoffin luona. Niistä poliittisista seikoista, joita ministeri keskustelun kuluessa kosketteli, on syytä panna merkille hänen seuraavat lausuntonsa.

Turkki pitää yhä Bulgarian rajoilla lukuisia divisiooneja keskitettyinä. Italian tappiot Kreikassa ja viimeksi Afrikassa ovat sen asemaa ja arvoa Balkanilla suuresti heikentäneet ja tehneet Turkin, Kreikan ja Jugoslavian rohkeammiksi, niin että Bulgariankin asema on tällä hetkellä arempi kuin aikaisemmin. Saksa ei toistaiseksi halua konfliktia tällä suunnalla ja Turkkin välttää mieluummin sotaa, mutta pysyy liitossa Englannin ja Kreikan kanssa. Viime mainitusta syystä Bulgarian liikehtiminen panisi myös Turkin heti liikkeelle.

Neuvostovenäjän ulkokomissaarin apulaisen Sobolevin käyntiin nähden oli ministeri Popoff hyvin vaitelias ja tahtoi ilmeisesti välttää keskustelua asiasta. Hän viittasi vain siihen, että oli puhuttu kommunistien toiminnasta Bulgariassa. Toiselta taholta sain kuitenkin kuulla, mikä keskustelujen pääkysymys oli ollut ja kerron siitä seuraa-

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi .....ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

vassa raportissani. Ulkoasiainministeri huomautti muuten kommunistisen toiminnan Bulgariassa tulleen aktiivisemmaksi, mutta ei kuitenkaan pitänyt sitä minään vaarana. Se muodostuisi uhkaavaksi vasta sitten, jos Saksa sortuisi, sillä silloin koko Eurooppa kommunistisoituisi. Tuohon Saksan sortumiseen ei ministeri kuitenkaan uskonut, sillä sotilaallisesti ei kukaan pysty Saksaa kukistamaan ja taloudellisesti se vielä nykyiselläänkin kestää hyvin kauan.

Rumanian suhteen mainitsi ministeri ainoastaan sen, että siellä nyt järjestys tulee pysymään, kun saksalaiset siitä huolehtivat.

Tämän jälkeen ryhtyi ministeri kyselemään Suomen oloja, joita hänelle selostin. Hän huomautti: "Tehän olette tarmokas kansa ja rakennatte pian kuntoon sen mikä on tuhottu. Teidän sotanne tärkein tulos maailmalle oli, että osotitte Venäjän sotilaallisen heikkouden." Sen jälkeen puhui ministeri pohjoismaisesta yhteistyöstä ja huomautti, että jos pohjoismaat olisivat olleet liitossa, olisivat ne yhdessä edustaneet huomattavaa voimaa, ei kuitenkaan noudattamalla englantilaista orientatiota, vaan ainoastaan vahvaan Saksaan suuntautumalla, joka on ainoa voima Venäjää vastaan, jos se haluaa Venäjän pyrkimyksiä estää. Englanti ei pohjoismaille Venäjän suhteen edusta mitään apua tai turvaa.

*Ramékhoimma*

# ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMA: 5

OSASTO: C 22

ASIA:

Lofiassa olevan lähetystön raportti n:o 2.

Ministeri Huorimea

Budapestissa 22/12 1940.

Salainen.

B u d a p e s t i S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 3035  
318  
Budapestissä 27 P:NA joulukuuta 1940.

4 / 390 Sal. S - 41  
9/11-41

VIITTAUS: ..... N

P:NA ..... KUUTA 19 ..... P:TTY ..... n:o .....

5 C22

VIITTAUS: ..... D. U. M. / ..... 19 .....

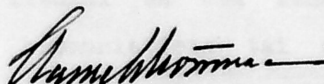
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 2, Huomioita Sofiasta.

Tämän ohessa lähetän kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle Sofian-lähetystön raportin n:o 2

Huomioita Sofiasta.

Ministeri:



S o f i a ..... SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 2.

Budapest ssa 27 p:nä joulukuuta 1940.

4 / 390 Pal. S - 41  
9/11-41  
5 CR2

Asia: Huomioita Sofiasta.

Sekä bulgarialaiselta taholta että diplomaattien piireistä kuulin yhdenmukaisesti, että bolshevismilla on paljon kannatusta maassa. Maalaisväestöstä väitti eräs diplomaatti 30 % kuuluvan maanalaisesti järjestettyyn kommunistiseen puolueeseen ja teollisuustyöväen keskuudessa osuuden olevan vielä suuremman. Ja lisäksi se osa kansaa, myös sivistyneistöä, joka ei ole kommunistista tai siihen taipuvaista, on venäläisystävällistä. Venäjä on aikoinaan vapauttanut Bulgarian Turkin vallasta ja luonut sen riippumattomuuden ja kiitollisuus tästä teosta sekä lisäksi rohtyhteys, eivät kansasta häviä. Kuningas, joka ei ole bulgarialainen, ei ole tämän tunteen vaikutuksen alainen ja jo dynastisista syistä liian läheistä kosketusta vastaan Neuvostovenäjän kanssa, tajuten täysin, mitä Moskovan ehdoton vaikutus sekä hänelle itselleen että Bulgarian valtakunnalle merkitsisi. Suuri ja köyhä kansa sensijaan ei osaa tehdä eroa venäläisen ja bolshevikin välillä. Kuningas on kuitenkin sataprosenttisesti ottanut ulkopolitiikan johdon käsiinsä ja valinnut itselleen pää- ja ulkoministerit, joilla ei ole omaa ohjelmaa, vaan täyttävät kuninkaan käskyt.

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi .....ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedotuksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedotuksiin.



Niinpä, kun kuningas ulkoministerinsä kanssa oli valtakunnan-kansleria äskettäin tapaamassa, ei ulkoasiainministeri ollut keskusteluissa läsnä, vaan kuningas yksin. Kun mieliala kansan keskuudessa on sellainen kuin edellä on kerrottu, on ulkopoliittikan hoitaminen erittäin arka asia ja vaatii suurinta varovaisuutta. Kuninkaan suurin ja lähin luottamusmies on maatalousministeri ja hän yrittää parailtaan saada syntymään suurta dynastis-kansallista puoluetta, joka olisi vapaa liiallisista venäläissympatioista. Tässä tarkoituksessa ministeri kuulemma suurimman osan aikaansa propagandatarkoituksessa liikkuu maalla kansan keskuudessa ja häntä pidetään tulevana hallituksen johtajana, kun oikea hetki tulee. Nykyään on venäläinen vaikutus varsin suuri, eikä siihen kovakätisesti uskalleta käydä käsiksi, vaan hiljaisuudessa hallitus yrittää sitä estää minkä voi.

Berchtesgadenissa oli kuninkaan käydessä ollut puhetta 3-paktiin liittymisestä, mutta lienee päädytty siihen tulokseen, ettei Bulgaria ainakaan toistaiseksi siihen liity välttääkseen Venäjän ärsyttämistä, kuten jo selostuksessani ministeri Csákyyn kanssa käymäni keskustelun johdosta mainitsin. Myöhemmin tapahtuva liittyminen kuitenkin ei liene suljettu pois mahdollisuuksien piiristä, kun hetki tulee otolliseksi.

Kun ulkoasiainministeri ei halunnut antaa mitään lähempiä tietoja Venäjän ulkokomissaarin apulaisen Sobolevin käynnistä, olen toiselta taholta saanut kuulla seuraavaa. Sobolev oli ehdottanut hyökkäämättömyyssopimusta, mutta oli se varovassa muodossa torjuttu. Sitä lienee ensi sijassa

perusteltu sillä, että Bulgaria tahtoo pysyä kaikkien suurvaltakonstellatioiden ulkopuolella, eikä herättää epäilyjä millään taholla. Asia on kokonaan pidetty salassa, eikä ehdotuksesta julkisuuteen päästetty mitään. Nyt odotetaan jännityksellä, mikä Moskovan reaktio tulee olemaan tähän kielteiseen asennoitumiseen.

Venäläinen vaikutus Bulgariassa ilmenee myös siinä, että esim. Sofiassa on 3 Neuvostevenäjän omistamaa elokuva-teatteria, joissa esitetään yksinomaan venäläisiä filmejä.

Muuten näytti taloudellinen asema sikäli edulliselta, ettei maassa ole mitään muita rajoituksia kuin 3 lihainta päivää viikossa. Mutta hintataso on kovasti noussut ja nousee edelleen.

*Aune Kormaa*